

A
MI URUNK
JÉZUS KRISZTUS
GYERMEKSÉGÉRŐL ÍROTT
KÖNYV



SZERKESZTETTE
TÓTH BÉLA DEÁK



MAY 20

A MI URUNK
JÉZUS KRISZTUS
GYERMEKSÉGÉRŐL ÍROTT
könyv,

MELLYET MOSTAN, NEGVEDSZER BŐVEBBEN
ÉS HELLYESSEBBEN NYOMTATTAK

Szerzette

TÓTH BÉLA DEÁK.

AMÁ NEMES MAGYAR SZÁRMAZÁSÚ AJTÓSI DÜRER ALBERT
MESTER HÉT EREDETI METSZETÉVEL



BUDAPEST
PALLAS TÁRSASÁG
MDCCCXCV

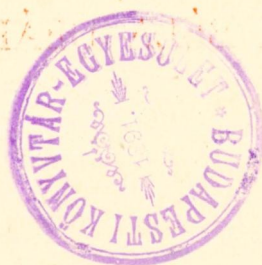
LEZUS KRISZTUS

TTOMI LÖTTEKLEZŐK

7. KÖLÖK

61080

7. KÖLÖK



7. KÖLÖK

A KEGYES OLVASÓHOZ

a szerző.

Ez kisdéd munkám, alig egy esztendő forgásában, immár negyedszer kerül a közönség elébe. Külseje egyre szépült; de belseje bizony csak megmaradt a maga régi, eggyügyű mivoltában. Mindazáltal okúlván jóakaró tudós rostálónak szaván: kivettem belőle mindent, amit nehezíteni lehet vala benne.

Mert ez a könyvecske, kivéve a Szent Írásnak eggyenemelly betűjét, elejétől végig az én csekély elmém szüleménye; és nem ama hamis evangyéliomok fordítása avagy jámbor hagyományok leírása, miként sokan hitték és hirdették is. A mi édes Megváltónk gyermekségének helyén, Egyiptomban vándorolván, a régi Heliopolisz omladékai között,

Aij amaz

amaz öreg nagy fa alatt, mellynek árnyékában — ájtatos régi hit szerint — Ő szokott pihenni szent Anyjának kebelén: ábitatos vágyódás támadt lelkemben eggynémelly történeteket írni a kisdéd Jézusról. Bizony vakmerőség volt ez; de talán bocsánandóvá teszi az imádó szeretet és az alázatos reménység, hogy nem vétkezem véle.

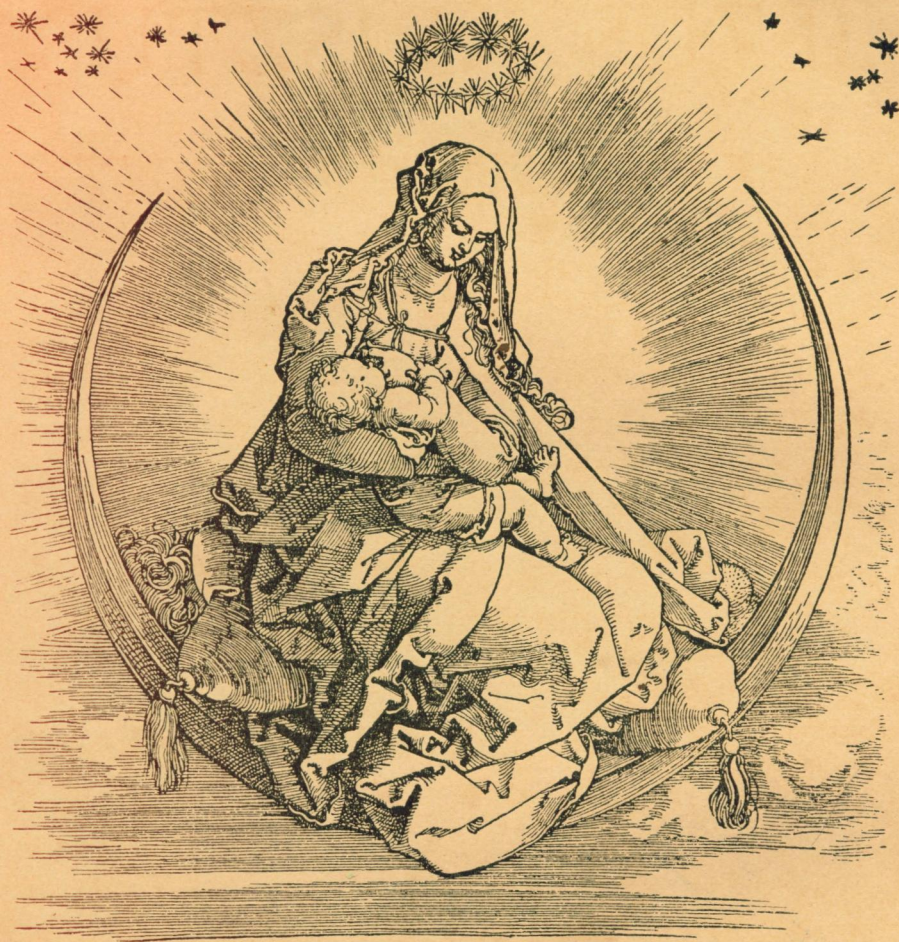
Az a nagy tisztetség adatott nekem, hogy ez gyarló munkáskám díszéül Dürer Albert mesternek hét remek műve szolgáljon. Megindulással szemlélem a halhatatlan képiro ez immár közel négyszáz esztendő alkotásait; épülök buzgó vallásofságán, melegszem szeretetének tüzhénél, csodálom teremő lelkének erejét, teremő kezének művészetét. És kétségeimben vigasztalásom, hogy ime én eggyügyű is csak azt mertem, amit az a nagy keresztyén mester: jámbor szív szerint leírni a mi Urunk Jézus Krisztus gyermekségét, a hívő lélek álmaival és az emberi felfogás gyarlóságaival.

Írtam pedig mindezt a mi eleink nyelvén. Tudom, sokan kérdezik és talán gáncsolják is: miért szólok én, mai ember, úgy, mint a régiek. Megfelelek

felelek nekik. Én beszélni nagyanyámtól tanultam, attól az áldott jó lélektől, aki engemet legjobban szeretett ez világon. Ő, az Istenben boldogult, pedig még régi magyar úrasszony volt, és a mi eleink nyelvén szólott. Ez a nyelv nekem drága kincs; ódon fényével együtt a szeretet melegsége, az én édes nagyanyám szeretetének melegsége árad őszülő fejemre. Iskolák bölcsesége, írók divatja arra oktatott, hogy nem szabad többé ezen a nyelven szólani. De én mégis mindig ezeket a régi, elhaló hangokat hallom, mikor szívemben szeretet vagyok. Melly nyelven írhatok vala hát, ha nem ezen, mikor a szeretetnek ez könyvét szerzettem?

Kegyes olvasó! Ha ez gyarló munkácskát olvasván, te is érzel valamit ebből a szeretetből, juttatsz nekem vissza egy parányit és emlékezzél meg, kérlek, rólam méltatlanról, imádságaidban.







A pásztorok imádása.



KEZDETIK A MI URUNK JÉZUS
KRISZTUS GYERMEKSÉGÉ-
ről irott könyv.



ELSŐ RÉSZ.

A csordapásztorok imádják a Krisztust és ajándékokat adnak nékie.

I



IKoron születék a gyermek Betlehemben, Júda nemzetségének városszában, elméne az Ur angyala a pásztorokhoz, akik a mezőn hálnak vala és vigyáznak vala éjtszaka az ő nyájok mellett.

2 És a pásztorok nagy félelemmel megfélemlének.

3 És monda az angyal nékik: Ne féljeteK, mert íme nagy örömet hirdetek nékteK.

Av

4 Megfzü-

4 Megfzületett ez világnak Megváltója, az Ur Krisztus, Dávid vároffában; menjetek és találtok egy kis gyermeket bépólyálva fekünni a jáfzolban.

5 És hirtelenséggel jelenének a mennyei feregek és ezt mondják vala:

6 Dicsőség Istennek a magafságban és a földön békefég a jóakarató embereknek.

7 Mikor pedig az angyalok víffzamentek volna a mennyégbe, a pásztorok mondának egymásnak: Menjünk el mind Betlehembe.

8 Elmenének azért fietséggel és megtalálák Máriát és Józsefet és a kis gyermeket, aki a jáfzolban feküfzön vala.

9 És imádák őtet és oda tevék melléje az ő ajándékaikat, mellyeket néki hozának.

10 Ada pedig az öreg páfztor fejer báránybőröfskét, melly puhára vala ványolva.

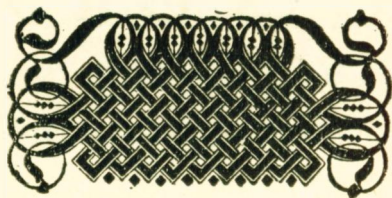
11 A bojtárok pedig adának tejet, vaját, túróf, gomolyát és fajtot.

12 Ámde a legkíffebbik bojtárnak nem vala femmije, amit adhatna; elővevé azért az ő furulyáját és
a jáfzol

a jáfzol fölött halkkal elfújá a legszebb nótát, amit tud vala, hogy ő is tisztefséget tenne a Krisztusnak.

13 A gyermek pedig mosolyga álmában és fényefséges lón az ő ábrázata.

14 A páfztorok pedig haza térének, dicsőítvén és dicsérvén az Istent mindazok felől, mellyeket hallottak és láttak.





MÁSODIK RÉSZ

A Krisztusnak a barmok tisztetséget tesznek; a kiváltképpennvaló becsület, mellyre a szamár méltóztatik.

I

FEKüvén pedig Jézus a jáfzolban, hová Mária, bépólyálván ötet, helyezteté, az iftállóban környös-körül állának az oktalan állatok: tehenek, juhok és eggy szamár.

2 És az Úr, ki ez napon a világnak Megváltót ada, arra méltatá ez oktalan és lelketlen állatokat, hogy még ők is érezzék az Isten Fiának közelvalóságát; és irgalmaffan megvilágosítá az ő főtét értelmüket, hogy a királyok királlyának, ki a szegénység szalmáján feküfzön és dermedezik a télnek hidegségében, ők az alacsony barmok is tisztetséget teheffenek a maguk módja fzerint.

3 Járu-

3 Járulának azért a tehenek a jáfzolhoz és meleg párát fújának a kisedre; mire olly meleg lön az iftállóban, aminő meleg nincsen a cédrus-fa lángjánál fütöző gazdagok palotáján sem.

4 A juhok pedig feregeftül odasimulának a kisedhez, hogy gyapjukkal védelmezzék ötet a fagy és zúzmaráz ellen; és nincsen femmi király, kinek lágyabb és melegebb ágy-superlátja lenne, mint aminő vala ez jámbor állatok testének gyapja.

5 Csak a fzegény fzaamár nem tudá femmivel szolgálni a gyermeknek: és amért nem tehet vala tífzteséget ő is, bánattal és fzeméremmel álldogála jáfzla mellett magában.

6 De az Ur, ki ez fzent és boldog éjtfzakán a legalacsonyabb teremtetett állatoknak is értelmet és szabad akaratot adni méltóla, ő nagy könnyörületességével fzaná és ő nagy igazságofságával megböcsülé a fzaamár fzívének fzerelmes bánatát és alázatos fzemérmét.

7 És arra a nagy dicsőségre válaftá ki
ötet

ötet, hogy az ő neme hordozza majdan Jézust, midőn bemegyén Jeruzsálemnek vároffába és a fokaság pálmaágakat vevén kiáltja: Hozsánna! Áldott, ki jött az Urnak nevében!

8 Mert meg vagyon írva: Ne félj, Sionnak leánya! Ímé, ama te királyod jó, ülven a szamár vemhéjének hátán.

9 És a jámborok hite fzerint, ez idő óta viseli hátán a szamárnak minden neme a kereszt jelét, szörének csíkjában.





A három szent királyok.



HARMADIK RÉSZ

*A három szent királyok viszontagságos útban
Betlehembe mennek, hogy a Krisztust imádják.*

I



Z IDŐben, mikor született volna Jézus Betlehemben, Júda nemzetségének városszában, Heródes király idejében, ímé napkelet felől jövének a három királyok, hogy néki tisztetséget tegyenek.

2 És mondának: Hol vagyon a zsidóknak királya, aki született? Mert láttuk az ő csillagát napkeleten.

3 Elsőben látá meg a csillagot Boldog-Arábiának

ának bölcs és vitéz királlyá, Gház-al-Bár, aki mondatik Gáspárnak.

4 És drága fából való fzelencébe legjava tömjént tévén, hogy ajándékot vigyen a kisdednek, lóra üle fáz derék vitézével és útnak indúla a Vörös-Tenger mentén.

5 Másodiknak látá meg a csillagot Örményország tudós és gazdag királlyá, Mekhitár, aki mondatik Menyhártnak.

6 És felyemerfzénybe aranyat tévén, hogy ajándékot vigyen a kisdednek, fzamár-ra üle tapasztalt és ügyes kalmárokkal és útnak indúla az Eufrátes mentén.

7 Utolfónak látá meg a csillagot Szerencsenyország jámbor és alázatos királlyá, Buldumzur, aki mondatik Boldizsárnak.

8 És elefántcsontból való bokályba mirhakenetet öntvén, hogy ajándékot vigyen a kisdednek, tevére üle az ő legjobb barátaival és útnak indúla a Nilus mentén.

9 Azon útmutató csillag vezérfége alatt haladván, öfzvetalálkozána a három királyok
a fza-

a fzaracén pufztában és együtt menének tovább mind ő népükkel.

10 De a pufzta véghetetlen nagy vala és mindenek kifogyának az ételből és az italból.

11 Éhezék és szomjúhozék ember és állat; és nem vala fehol pálmafa és víz.

12 Lőn ekkor, hogy nagy fegyveres csapat közeledék a három királyok felé.

13 Szóla pedig a vitéz Gáspár: Ha a maguk jófzántából nem adnak nekünk eleséget, megfárcoljuk őket.

14 És monda az okos Menyhárt: Pénzen vefzünk tőlük.

15 És monda a jámbor Boldizsár: Kérni fogunk tőlük.

16 Vala pedig a csapat gonofz útonálló latroknak ferege.

17 És szóla az arabok királlya, kivonván az ő kardját: Le fogjuk őket győzni.

18 Monda pedig az örmények fejedelme: Válságpénzt fizetünk nékiek, hogy ne bántsanak bennünket.

B

19 Szóla

19 Szóla vízföntag a fzerecsények ura: Kegyelmet fogunk tőlük kérni.

20 Igen fzámos vala pedig a gonofztévők ferege és fzetvervén a jámbor útafok csapatát, rabságba hurcolá a három királyokat.

21 És monda az útonálló latrok vezére a királyok népének: Ha egy holdforgáfaig nem hoztok nékem váltságpénzt, fejét vétetem a te uraitoknak.

22 Elkövetkezék pedig az éjtfzaka és a három királyok gúzsba kötöten heverének a gonofzok fötét barlangjában.

23 Midőn a latrok mind elaluvának, befóna a barlangba egy affzonyi állat, valamely gonofznak a felesége, és mondá a foglyoknak: Tudom, hogy ti vagytok ama három bölcs királyok.

24 Segítséget kérek tőletek, és fegítséget is hozok néktek.

25 Gyógyítjátok meg az én kised fiamat, akit ördögkigyó mart vala meg és azóta holt-eleven; és megszabadítalak benneteket.

26 Szóla

26 Szóla pedig Menyhárt: Hozd elő a mi legdrágalátóssabb marhánkat, az aranyat, a tömjént és a mirhát, amellyet a latrok elvőnek tőlünk, és meggyógyítjuk a te cselédedet.

27 Elfuta azért az affzony és hozá a drágalátos marhát és egybe az ő holteleven fiát; és elvagdofá a foglyok kötelékeit.

28 Menyhárt pedig vevé az aranyat és megilleté vele a kisdednek homlokát; mire a gyermek fölnyitá az ő fzemét.

29 Gáspár megrága egyy fizikra tömjént és a fiú karjára kené; mire a gyöngye csemete legott erős és izmos lón.

30 Boldizsár pedig mirhát önte a kisedd szívének gödrébe; mire a gyermek felmosolyga az ő anyjára.

31 És az affzonyi állat leborúla a királyok lábához és lecsókolá az ő faruikról a port és monda: Fuffatok innen.

32 A barlangnak gádorában három őriző vagyon: egyy vitéz, egyy bűvös, és egyy hegedős.

33 A vitézt legyőzhetitek bátorsággal, a
Bij bűvöft

bűvöft okofsággal, a hegedőst esdeklő szóval, mert az ő szíve még tisztá.

34 És menvén a királyok, a bajnok Gáspár levágá az őriző vitézt; a bölcs Menyhárt füzemének pillantásával mélységes álomba meríté a bűvöst; a jámbor Boldizsár pedig fzerelmes kérleléssel reá bírá a hegedőst, hogy hagyná őket menekedni.

35 Minekutánna a királyok kimenének a fivatag pufztába és megtalálák az ő kefergő népüket.

36 És lön nagy öröm az ő szabaduláfukon.

37 Tovább indulván, datolyával kínálkozó pálmákra és hűs forrásra akadának és megelégedve haladának az ő útjokon, a merre a csillag mutatja vala.

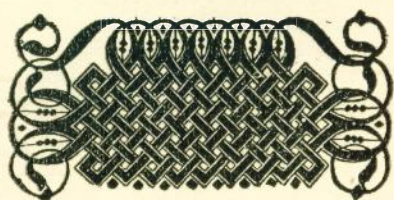
38 Mikoron közelgetnének Betlehem felé, nagyon kezde szikrázni a csillag.

39 És előttük mégyen vala, míglen jutna és megállana a hely fölött, ahol a gyermek vala.

40 És a három királyok igen nagy örömmel örvendezének.

41 És

41 És bémenvén a házba, megtalálák a gyermeket Máriával, az ő anyjával, és leborúlván, tífztefséget tőnek néki; és az ő kincsöket megnyitván, adának néki ajándékokat, aranyat, tömjént és mirhát.





NEGYEDIK RÉSZ

A Krisztus bemutatattatik a templomban. Szent Lukács evangelistának megírása szerint (2, 22—40).

BÉTELVén pedig Mária tisztulásának napjai a Mózes törvénye szerint, felvivék a kis gyermeket Jeruzsálembe, hogy az Urnak bemutatnák őtet.

23 (Miképpen meg vagyon írva az Urnak törvényében: Minden első szülött férjfiú-mag az Urnak szentelteffék.)

24 És hogy áldozatra valót adnának a szerint, a mint megmondatott az Ur törvényében, két gerlicét vagy két galambfiat.

25 És ímé vala Jeruzsálemben egy ember, kinek Simeon vala neve, és ez igaz és istenfélő ember vala, ki Izráelnek vigasztalását várja vala és a szent Lélek vala ő rajta.

26 És Istentől szent Lélek által megmondatott



A bemutatás a templomban.

datott vala néki, hogy halált sem látna addig, míg meg nem látná az Urnak ama Krisztusát.

27 Ez annak okáért a szent Lélek indítá-
fából méne a templomba. És mikor a kis gyer-
mek Jézust bévinnék az ő szülei, hogy érette
cselekednének a törvénynek szokása szerint:

28 Akkor ő vevé őtet ölébe, és áldá az
Istent és monda:

29 Mostan bocsátod el a te szolgádat, Uram,
békeféléggel, a te beszéded szerint!

30 Mert látták az én szemeim a te Idve-
zítődöt.

31 Kit készítettél minden népeknek szemei előtt.

32 A pogány népeknek megvilágosításokra
való világofságot, és a te népednek, az Izráelnek
dicsőségét.

33 József pedig és az ő anyja csodálkozo-
nak azokon, amellyeket mondanak vala ő felőle.

34 És megáldá őket Simeon, és monda Má-
riának, annak anyjának: Imé vettetett ez fókak-
nak esetére és fókának feltámadására Izráelben,
és jegyül, kinek fókán ellene mondanak.

35 Sőt a te lelkedet is általhatja az éles tör, hogy megjelentessenek fok fzíveknek gondolatai.

36 Vala pedig egy Anna nevű prófétaaszfzony, Fánuel leánya, Ázernek nemzetfégéből való. Ez fok időt élt vala, minekutánna élt volna az ő férjével hét esztendeig.

37 És mikor volna mintegy nyolcvannégyszesztendős özvegy, nem távozik vala el a templomból, hanem éjjel és nappal szolgál vala Istennek böjtölésekkel és imádságokkal.

38 Ez azért, mikor azon órában oda ment volna, visszontag vallást téfzen vala az Urról, és szólt vala ő felőle mindeneknek, kik várják vala Izráel váltságát.

39 Azok pedig, minekutánna elvégeztek volna mindeneket az Urnak törvénye szzerint, megtérének Galileába, az ő vároffokba, Názáretbe.

40 A kis gyermek pedig nevededik és erőfödik vala lélekben, és teljesedik vala bölcseséggel, és az Istennek kegyelme vala ő rajta.

ÖTÖDIK



A Krisztus Égyiptomba vitetik.



ÖTÖDIK RÉSZ

A Krisztus Egyiptomba vitetik és a szent családnak az ő utazásában gonosztevőkkel való találkozása.

I

L Méne az Urnak angyla Józsethez álomban és mondá: Kelj fel, vegyed a gyermeket az ő anyjával egybe, és szaladj Egyiptomba, és légy ott, míglen mondom néked; mert Heródes majd halálra fogja keresni a gyermeket.

2 József pedig felkelvén, vevé a gyermeket az ő anyjával egybe, éjtfzakán, és szalada Egyiptomba.

3 Mikor érének a pusztában a Vörös-Tengernek tájékára, eleségük nem vala már egyéb öt árpakenyérnél és két halacskánál és kifzáradni kezde az ő vizes tömlőjük.

4 Mondá pedig ekkor József Máriának:

Bv

Ha nin-

Ha nincsen ételünk és italunk, honnan lesznek neked tejed, hogy a gyermeked emteffed?

5 Mire felele Mária: Vallyon nem lesz-e a partok kemény köveiből mind lágy kenyér és nem váland-e a keferű tenger édes vízzé, ha az Úr éhezik és szomjúhozik?

6 Áldott nekem minden falat kenyerem, áldott nekem minden korty vizem és áldottak az én emlőim, mert arra méltóltattak, hogy Jézus belőlük csillapítsa az ő éhségét és az ő szomjúságát.

7 És menének tovább a pufztában.

8 Az eleségből pedig nem marada már egyéb egy arpakenyérnél és egy halacskánál és a vizes tömlőben nem vala több egy ital víznél.

9 És ekkor a vándoroknak útját állják vala két gonofztévő latrok, kiáltó szóval mondván: Adjatok ennünk, adjatok innunk és adjatok nekünk pénzt, ha nem akartok halálnak halálával halni.

10 Monda azért nékiek József: Honnan vegyünk

vegyünk ételt, italt és kincset, holott nincsen egyebünk egy árpakenyérnél, eggy halacskánál, eggy ital víznél és fe aranyunk, fe ezüftünk?

11 Mire felelék a latrok: Ember, nincs igazság a te ízavadban és hazug a te beszéded.

12 És eggyikük, kinek neve Mardok vala, kioldozá az eleséges ifzákot és megnyitá a vizes tömlőt.

13 Az ifzákából pedig előkerüle annyi árpakenyér és annyi halacska, hogy jól lakozhatik vala belőle tizenkét ember és még mindig maradt annyi morzsa, hogy fél kofár megtellik véle.

14 Mert vala az árpakenyér és a halacska abból az öt árpakenyérből és abból a két halacskából való, a kivel Jézus, mikor eljöve az ő órája, ötezer férjfiakat vendégele meg Galileában és utánna felfzedének tizenkét kofárra való maradékot, hogy semmi el ne vesszen benne.

15 A vizes tömlőből pedig kezde ömleni a hideg, tífza viz, tíftábban és hidegebben,

ben, mint a kőszálból eredő forrás; és elegendő lett volna eloltani tizenkét ember szomjúságát.

16 Mert vala ez a víz abból a vízből való, amellyet Jézus, mikor eljöve az ő órája, borrá változtata Kánában, Galileának vároffában, a menyegzőn.

17 A lator Mardok pedig megcsillapítá az ő éhségét és az ő szomjúságát; és annak utánna megtölté az ő csobolyóját vízzel és megraká az ő tarisznyáját eleséggel.

18 De a másik gonofztévő, ki nevezteték Gyefztásnak, jobban éhezvén és szomjúhozván az aranyat és ezüftöt az ételnél és italnál, kincseket kutat vala.

19 És midőn fehol fem találna, megbontá a gyermek pólyáját, mert azt alítá, hogy a füzülék oda rejtették a drága marhát.

20 És szándoka vala megölni a gyermeket, ha ott fem lel femmit.

21 És mikor mindent leoldoza a kisedről, a gyermek, az ő mezítelenségében feküvén, a
lator

lator felé nyújtja vala kezét és Augufztus császár képerre vert aranyat kínála néki tenyerén.

22 Vala pedig ez az arany abból a pénzből való, mellyet Jézus, mikor eljőve az ő órája, a hálnak szájából vétete ki Péterrel, hogy megfizetnék az adót.

23 A tolvaj mohóféggel kap vala az aranyon; de mégfem vevé el a gyermektől.

24 Mert a gyermek reá mofolyga és teste ragyog vala, miként a hó, midőn nap füt reá.

25 Vala pedig ez a ragyogás abból a fényefségből való, amelly környékezé Jézust az ő színének dicsőséges elváltozásában a nagy magas hegyen, mikor eljőve az ő órája.

26 Mire nagy édefség támada a lator szívében.

27 És mondá az ő társának: Bizony mondom néked, femmi pénz nincsen ez kiseded pólyájában.

28 Mire elmenének a gonosztévők; Mardok jól lakozva, Gyefztás szomjaffan és éheffen.

29 Mardok pedig vala a kettő közül az a lator, aki harmincnégy esztendőnek utánna keresztre függefzteték a megfeszített Jézusnak balján és

ján és szidalmazza vala őtet, mondván: Ha te vagy ama Krisztus, szabadítsd meg magadat is, minket is.

30 A másfik lator pedig, jobbján, vala Gyefztás, aki felele néki és dorgálá őtet, mondván: Az Istent nem féled-e te, mivelhogy te azon kárhoztatás alatt vagy?

31 Mi ugyan méltán (mert a mi cselekedetünk méltó büntetését veszfzük), ez pedig femmi méltatlanfágot nem cselekedett.

32 És monda Jézusnak: Uram, emlékezzél meg énrólam, mikor menendsz a te országodba.

33 És monda néki Jézus: Gyefztás, bizony mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban.





A fzent család.



HATODIK RÉSZ

*Krisztus Heliopolisz várossában elvész az ő szü-
löinek hajlékából; Mária és József keresésére in-
dulnak és megtalálják őket a Nilus folyó mellett,
az Egyiptombeli tiszteletes állatok között.*

I

HELIOPOLISZban, Egyiptomnak várossá-
ban lakozván Mária és József a gyer-
mekkel egybe, a magasságból való
csemete nevededik és erőssödik vala.

2 És egy esztendő korában lábra állá és
járni kezde.

3 Mikor pedig egy napon Mária vizet
hozván a kútról, visszatére az ő házukba, látá,
hogy nincsen ottan a gyermek.

4 Siete azért Józsefhez, ki dolgozik vala
az ő ácsműhelyében, és monda nékie: Nin-
csen

csen a házban a gyermek; jer, induljunk kereféfőre.

5 És menének nagy bánattal.

6 De nem ösmérének házuk környékére, mert az úton, melly a folyóvíz felé vífzen vala és addig pufzta vala, imé nagy terebélyes zöld fák állának, és az égi madarak fészket rakának az ő ágaikon.

7 Nevezék pedig az Égyiptombéliek e fákat az ő nyelvükön *sikomor*-fáknak; és míg e fák ekkorára növekednek, belételik legalább négyszáz esztendő.

8 Megzavarodának ezért Jézus szülei, és nem tudák, merre járnak.

9 Mert a fák akkor támadának, mikor a gyermek az úton méne; és azon terebeffen és lombosfan kelvén ki ő előtte a földből, árnyéket tartának rá, hogy a nap meg ne fűsse fejét.

10 Soká tétovázának ezért a szülék és szomorkodva szólának: Nem hogy azt nem tudjuk, hol vagyon a gyermek, de még azt sem tudjuk, hol vagyunk mink magunk.

11 És

11 És madarak szállanak fölöttük feregestül, mind a Nílus vize felé törekedve, mint vándorláfkor.

12 Holott az időben nem vala madárvándorlás ideje.

13 És szóla Mária Józsefhez, az ő szívének fugalata szzerint: Menjünk mi is arra.

14 És menvén a nagy fák között, kiérnek vala a folyó partjára és ottan megtalálák a gyermeket, ki ül és játszadozik vala a pázsiton.

15 Álmélkodának és megrettenének pedig mind a ketten, mikoron látnák, hogy ötet mindennémű állatok környékezik: négylábúak, madarak, csúfzómáfzók és bogarak.

16 Vala ottan bika, farkas, róka, kutya, macska.

17 Észterág, ibisz, pelikán-madár, flamingó.

18 Krokodilus, gyík, kígyó.

19 És fkarabéus-bogár.

20 És Jézus játszadozék mindez teremtettt állatokkal, kik jámborak valának és engedelmeffen szolgálnak nékie.

C

21 Valá-

21 Valának pedig ezek az Égyiptombéliek szent állatai, kik kijövének az ő templomaikból és ott hagyák az ő papjaikat, hogy a Krisztusnak tisztefséget tégyenek és néki kedvelkedjenek.

22 A bika, az ápisz, leszegett nyakkal, nagy alázatoosan nyalogató a kisdud lábát; a farkas, a róka és az eb furcsa táncot jára, hogy ő mofolyogjon rajta; a macska pedig dorombolván, hízelkedék nékie.

23 Az eszterág kelepeléssel tön tisztefséget a gyermeknek; az ibisz tarka tojáft raka mellé, hogy legyen mivel játszadoznia; a pelikán-madár, mulatságot szerzendő nékie, felfúvá pofáját; a flamingó pedig az ő szárnyának legszebb piros tollait tépé ki és adá Jézusnak.

24 A báránynál szelídebb krokodilus játék gyanánt klárisfokat és csigákat hozza szájában, úgy hódola becsülettel; a gyík hozzá fimúla, a kígyó pediglen mélységes barlangba temetett kincsből való kárbunkulust tön eléje.

25 A fkarabéus-bogarak pedig mind ferényen

nyen hengergeték az ő golyóbiffaikat, azon szorgoskodván, hogy a kisednek ők is tefenek.

26 Így imádnak a gyermek Jézust az Egyiptombéli szent állatok, akik istenek valának az ő földjükön.

27 Vala pedig mindez annak a jele, hogy a Krisztus egykoron megdöntendi a pogányságot az ő idegen isteneivel és bálványaival egybe, és győzedelmefkedik rajta.





HETEDIK RÉSZ

A rózsáknak jele.

I



Z IDŐben lőn Jézus két eszten-
dős és húfvét táján, a tavasznak
első verőfényes napján, kiméne
az ő házukból és lefeküvén egy
rózsabokor alá, elaluszon vala.

2 Vala pedig ez a rózsabokor kopár és
mezítelen, mert még nem következék el az
ideje, hogy kileveledznék és bimbókkal duz-
zadna.

3 Kijöven a házból Mária, keresni az ő
fiát, álmélkodva látá, hogy az affzú bokor tö-
méntelen fok zöld levelekkel fakadozott meg
és szinte rofkadozik a kinyílott piros rózsáktól.

4 Annyi rózsa vala a bokron, hogy még
le is hulladozék az aluvó gyermek Jézusra.

5 Reá

5 Reá hull vala pedig öt rózsza, a mint hanyatt és kiterjesztett karokkal feküszön vala.

6 Eggy-eggy rózsza efék az ő két kis tenyerébe.

7 Eggy-eggy rózsza az ő két kis lábára.

8 Eggy igen nagy rózsza pedig az ő bal oldalára.

9 Valának pedig ezek a rózsák piroffak, mint a vér.

10 És megjelenték a Krisztusnak öt sebeit, amellyek majdan a keresztfán gyakoroltatnak ő rajta, ez világ megváltáféért.

11 Két tenyerén a két piros rózsza és két lábán a két piros rózsza vala a fzegeknek vérrel festett helye.

12 Oldalán pedig az igen nagy piros rózsza vala az a seb, amellyet az ő halálának utánna a római vitéz öklelend dárdával, azért, hogy bételjesednék az Írás: Meglátják azt, akit által-fzegeztek.

13 És az igen nagy piros rózsának valának fejér szirmai is, annak jeléül, hogy az ő oldalának sebéből folyand vér és víz.

14 És ez jelenésnek közepette gyermek Jézus vala igen halovány és az ő álmában máfkor mindig motolygó orcája igen fzenvedetes.

15 Megérté pedig Mária ezt a jelet és le-
térdepelvén, keserves könnyhullatáffal imádá az
ő fiát.

16 Nemfokára lön, hogy Jézus fölébrede
és orcája kipirúl vala és mosolyog vala és meg-
fényesedék az ő egész valójában.

17 És fölkelvén, öfzveszedé az öt rózsát és
adá az ő anyjának.

18 A magafságokból pedig hangozék az
angyaloknak éneke:

19 Mennynek királyné Affzonya, örvendj
fzép füz, alleluja! .

20 Mert kit hordozni méltó valál, miként
mondta, föltámadand, alleluja!

21 És Mária vígadozék és imádá az ő eggy-
fzülött fiát, ki az ő kebelére hajtván fejét, édef-
deden nyugovék ottan.





NYOLCADIK RÉSZ

A harmadik karácsonykor az apró szentek játszadozni jönnek a Krisztushoz.

I

KÖZELgete pedig Jézus immár harmadik esztendejéhez.

2 És Mária szomorúsággal gondolá el, hogy nincsen néki laptája, talyigácskája és karikája, amellyel játszadozhatna, mint a többi gyermekek.

3 Mert az ő szegénységüktől nem tellik vala illyes játékokra.

4 És nem vehetnek néki ajándékot még születésének napján sem.

5 Méne pedig Mária az nap, hogy Jézus három esztendőn lön, a kertbe, melly vala a ház mellett, a hol ők lakának Heliopolisz vároffában.

6 És álmélkodva látá, hogy a nagy fa alatt, mellyet az Egyiptombéliek *sikomornak* neveznek, Jézus fejér köntöfibe öltözött kis gyermekek fokaságának közepette drágalátos játékokkal játszadozik.

7 Vala néki topáz-köből való laptája, szin aranyból való talyigácskája és királyok koronájánál ékeffebb karikája.

8 És mennyei világofság árada szét a kerten és csodálatos hármóniák hallatszának a fák között.

9 Leborúla pedig Mária, hogy imádja Fiát ez dicsőségének közepette; de keferülé szívében, hogy ama Jézussal játszadozó és nékie szolgáló gyermekek között piros orcájú nincsen egygy fem.

10 És valának e kisdedek mind fiúk és mind két esztendőffek és azoknál kissebbek; és ábrázatuk és köntöffük tündöklék, miként a hó.

11 Mert ők valának ama kisdedek, a kiket a megbűfúlt haragú Heródes levágata szolgálival Betlehemben és annak minden határiban:
a két

a két ezstendőffek és azoknál kiffebbek, az idő fzerint, mellyet kérdezett vala a Bölcsektől.

12 És imé mostan eljövének Jézushoz az ő fzületése napján és elhozák a mennyország-ból drágalátos játékaikat is; de ez játékoknak aránnya és kláriffa mind általlátzó és könnyű vala, mint a vízen refzkető habocska.

13 És üle Jézusnak jobbja felől Rákhelnek ama keserveffen megfíratott két fia.

14 És mig a betlehemi kisedek ígyen ját-fzadozának, a gyönyörűséges ének és muzsika-fzó azért hallatfzék, mert az apró fzentekkel letzállott angyalok énekelnek, hegedűlnek és cimbalmot pengetnek vala.

15 Mikoron pedig Mária fölemelé fejét, a gyermekek már nem valának ottan és nem fzóla többé az ének és a muzsikafzó.

16 És Jézus egymaga ülven a nagy fa alatt, édefségeffen mosolyga az ő Anyjára és az orcája piros vala, miként a rózsza.





KILENCEDIK RÉSZ

A Krisztus köntöskéje; az arany, a tömjén és a mirha; a vásott gyermekén mutatott jel.

I



IKor pedig lakozott volna Mária és József a gyermekkel egybe Heliopoliszban, Égyiptomnak várossában, a magasságból való csemete négy esztendős lön.

2 És játszadozni jára a többi gyermekekkel a mezőnek pásztjára.

3 De a gyermekek csúffal neveték őtet, mert fölnevekedvén, immár kicsiny vala néki az ő köntöskéje és ócska is vala.

4 Keferülé pedig az ő anyja, hogy a negédes csintalanok guggolják őtet szegénységért.

5 És

5 És monda Józsefnek: Vegyünk ruhát a gyermeknek, hogy a váfottak ne csúfolják az ő meztelenségét.

6 Felele pedig néki József: Tudod, hogy nincsen pénzünk.

7 De vagyon még az aranyból, melyet ama napkeleti bölcs, kincsét megnyitván, ada Jézusnak Betlehemben; azon vegyünk néki ruhát.

8 Megszégyelli vala pedig magát Mária és pironással monda: Én azt az aranyat még Izráel országában titkonnan ama fzegény fzfom-fzédaßfzonynak adtam, midőn nem vala miből eltemetnie az ő leányát.

9 De megvagyon még a tömjén, melyet a máfik napkeleti bölcs ajándékoza Jézusnak Betlehemben; a kalmár megád érette egy vég fejerített vásznat és leßfíz miből varrnom köntöfkét.

10 Mostan pedig József pirul vala meg és fzeméremmel monda: Bizony nincsen meg a tömjén fem, mert én égő áldozatnak áldoztam, midőn nem lett volna egyéb áldozatunk.

II Mi-

11 Minekutánna monda Mária: Ha már ezekből ki is fogytunk, megmaradt a mirha, mellyet ama harmadik napkeleti Bölcs ada Jézusnak Betlehemben; azért is kapunk jó egynéhány sing váfznat és lészzen a gyermeknek köntöfkéje.

12 Vinni akarák tehát a mirhát a kalmárhoz; de hiába kerefék az egéssz házban, nem találák fehol.

13 Ekkor haza jöve Jézus a mező pázsitjáról és kezében hozá a mirhának üres edénnyét.

14 És monda néki az ő anyja: Fiam, mit cselekedtél ama drága kenettel?

15 Felele pedig Jézus: Midőn ma a gyermekek megint megcsúfolák az én ócska köntöfkémet, a legnagyobbik követ foga, hogy reám hajítaná.

16 De a kő vísfazefék az ő fejére és olyan febet üte homlokán, hogy aléltan rogygyanék le; mire a gyermekek megfutamodának.

17 Én pedig haza fieték, vevém a mirhát,
aztán

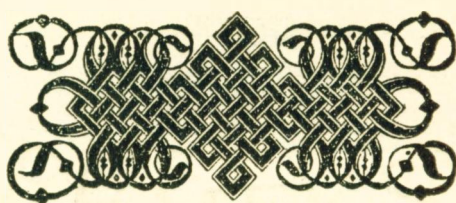
aztán visszafizá kimenék hozzá és az ő homlokára öntém a kenetet.

18 Legottan beforrada az ő sebe és lábra álla.

19 Mondá erre József: Bizony nem vala érdemes a drága fűszerfzámra ama gonofz; és ha nincsen mirha fem, miből vefzünk vásznat, a miből anyád új köntöfkét varrjon tenéked?

20 Szóla pedig Jézus: Vallyon nincsen-é meg a kis fejér ványolt báránybőr, mellyet a legöregebbik páfztor ada nékem Betlehemben a jáfzolnál? jó léfzen az nékem ruhácskának.

21 Hallván ezeket Mária, nem ízóla, csak megölelé az ő fzerelmes fiát és megapolá ötet.





TIZEDIK RÉSZ

*A Krisztus visszavitetik Izráelbe; az ársinoéi erdő
kövé válik.*

I

MIKor pedig megholt volna Heródes,
ímé az Urnak angyala megjelenék
álomban Józsefnek Egyiptomban.

2 És monda: Kelj fel, vedd a gyerme-
ket az ő anyjával egybe és eredj el Izráel
országába: mert megholtak, akik a gyermeknek
életét keretik vala.

3 József azért felkelvén, vevé a gyermeket
annak anyjával egybe és méne Izráel orszá-
gába.

4 Midőn pedig általmenének Ársinoé vá-
rossán,

roffán, a Vörös-Tenger mellett, beérének az erdős hegységbe és reájuk eszteledék.

5 Vala pedig ez az erdő a pogányoknak igen tiszteletes, mert az ő hitük fzerint ottan lakozának az ő félifteneik.

6 És mikor lehajtá fejét József, Máriával és a gyermekkel, ifszonyú fíralomtól lön hangoz az erdő.

7 Sóhajtoznak vala a fák és könyűvel harmatoztattak a fűvek.

8 Zokognak vala a források és keserűség folyamit áraszták a patakok.

9 Jajzókat üvöltének a kőzfalak és visszafiránkozák panaszolkodáfukat mind a völgyek.

10 Gyász vala az egész erdőségen és fzmorúságos bánat a hegyeken.

11 Mert fák, fűvek, források, patakok, kőzfalak, völgyek, erdőség és hegyek mind kefergik vala az ő pogány félifteneiket, akiket addig uralának.

12 És akik visszaternek a fennségbe, ha az Ember Fiának eljön az ő órája.

13 Nem

13 Nem érté vala ezt József és Mária; és fölferkenvén álmukból, mind a ketten megfélemlének.

14 Jézus pedig csendesen alufzon vala.

15 De a fíralom oly igen rettenetes hangos lón, hogy végtére ő is ébredezni kezde, kérdezvén: Ki háborgatja az én álmomat?

16 Mire minden megnémul vala.

17 Hallgatának a fák és meglapulának a fűvek.

18 Elcsöndefedének a források és nem fzőlának többé a patakok.

19 Megrekede a kőzfalak fzava és veszteg fülelének a völgyek.

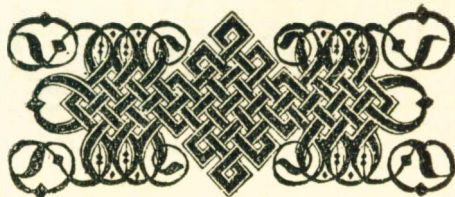
20 És nem mozdúla többé femmi erdön és hegyen, hogy ne lenne az Ur álmának háborítáfa.

21 Csodálá pedig ezt József és Mária; és mind a ketten lehajtván fejüket, tovább aluvának.

22 Másnap reggel ébredvén, álmélkodva látják vala, hogy az erdőség kővé vált volna az éjtfzaka és nem találkozik fem eggy zöld fa a

fa a hegyeken, fém eggy eleven fűszál a földön, fém eggy csöpp víz a völgyekben.

23 És az idegen félistenek kővévált erdeje az idők végeig jele lesz annak, hogy a Krisztus megdönté a pogányságot és győzedelmekedék rajta.





TIZENEGGYEDIK RÉSZ

*A hétezsztendős Krisztus Názáretben Józsefnek
mesterségébe elegyedik és jelet mutat.*

I

LŐN pedig Jézus hét esztendős.

2 Az időben József menvén Máriával az ő ácsműhelyébe, ottan éré Jézust és álmélkodva látá, hogy a gyermek, bár nem próbálkozik addig, mester módjára orgatván a fzekercét, fűrészt és csapózsinórt, gerendákból kerefsztet rótt vala egybe.

3 József míg örvendezne szívében a gyermek ügyességén, megháborodék lelkében a kerefszt láttára és monda: Miért szorgalmatoskodol te azon, hogy a gonosztévők büntetésének eszközt alkossad öszve, holott nincs a városban ács, aki kerefszt faragását föl vállalná, mert börtönök munkája az.

4 És

4 És miért tellik néked kedved a szégyen jelében, holott minden jámbor irtózik tőle?

5 Felele pedig neki Jézus: Bizony mondom néked, dicsőség jele leszzen egykoron a kereszt énáltalam.

6 Templomok fogják hordozni tornyaikon és királyok a koronáikon.

7 És nemzetek fognak térdet, fejet hajtani előtte széles ez világon.

8 Mert felmagasztaltatik és megfzenteltetik a kereszt énbennem, mindeneknek megváltására.

9 Nem érté József ezt a beszédet és megzavarodék.

10 De Mária keserves könnyhullatással borúla a keresztre, azután megölelé Jézust és megcsókolgatá őtet.





TIZENKETTEDIK RÉSZ

*A Krisztusnak tizenkét esztendős korában az
irástudókkal vetekedése.*

I

JÉZUS szülei mennek vala pedig minden esztendőnként Jézus szülei Jéruzsálembe a húsvét ünnepében.

2 Mikor azért lett volna Jézus tizenkét esztendő, felmenének ők Jéruzsálembe az ünnepnek szokása ízerint.

3 És az ünnepnek napjai eltelvén, mikor ők haza tértek volna, elmarada a gyermek Jézus Jéruzsálemben; mellyet nem vőnek eszükbe sem József, sem az ő anyja.

4 Azt alítván pedig, hogy az úti tárfaságban volna, menének egy nap járó földet és keresik vala őtet a rokonságok és az öfmérők között.

5 És



A Krisztus és az írástudók.

5 És mikor ötet nem találták volna, vízf-
szatérének Jeruzsálembe, kerefvén ötet.

6 És lön, hogy harmadnapon megtalálák
ötet a templomban, ki ül vala az írástudók
között és hallgatja és kérdezi vala őket.

7 Szóla pedig eggynémelly írástudó a papi
fejedelmek legöregebbjéhez, kérdezvén:

8 Mondjad, mester, mi léfzen az emberből,
miután meghala?

9 Gyarló teste, tudjuk, rothadáfba öltözik
és férgek, nyúvek, pondrók, kígyók, békák lak-
ják föl mindenestül.

10 Ámde Ezékiel próféta írása szerint, az
ember állatja kettőből vagyon: nemcsak test-
ből, hanem lélekből is.

11 És a test olyan, mint egy ház, kinek
szállója a lélek; és az ő szállója nélkül üres a
ház.

Minekutánna tehát az ember meghala, mi-
csoda forsra kerül az ő lelke?

13 Megfzólala mostan eggynémelly ifjú írás-
tudó és közbevetvén monda:

Diiŋ

14 Mu-

14 Mutaftad meg nekem: hol vagyon írva, hogy a lélek maradandóbb a testnél és a halálnak utánna el nem múlik a testtel együtt és életben léledzik a test nélkül.

15 Bizony mondom néked, femmi törvény nem tud erről és nem hirdeti ezt femmi próféta.

16 Mire fzóla a papi fejedelmek legöregebbje:

17 Mindkettőtöknek befszéde hamifság nélkül való, de még finsen benne igazság.

18 Mert mikor az ember meghal, teste és lelke vitetik az Urnak elejében, hogy elvegye jutalmát vagy büntetését; mivel hogy csakis ottan vagyon a jutalom és a büntetés.

19 De nem adatott tudnunk nekünk e földön, hogy az Ur miképpen téfzen igazságot és kinek a fzaa fzerint ítél.

20 Mert midőn vádoltatnék a test az ő fok bűneivel, ígyen védelmezi magát fzorgalmatoffan: Iftenem, ha mi vétekre vetemedtem, a lélek fugallta belém a gonofzt; mert én együgyű és tehetetlen vagyok és femmit fem cselekszem magamban.

21 Midőn

21 Midőn pedig a lelket fogják vallatóra fok roffzaságaiért, a lélek ezenképpen szabódik ártatlanságában: Istenem, ha bűnben találtattam, a test vive reá; mert nekem nincsen kezem, lábam, szemem, fülem, nyelvem, orrom és ágyékom, hogy szóval avvagy cselekedettel vétkezhetném; mert én a test nélkül csak olyan vagyok, mint a vizeken lebegő üres pára.

22 És bizony nem hazug a beszéde egyiköjöknek fem.

23 Monda ekkor eggynémelly öreg írástudó, példabeszédben szólván:

24 Valamely gazdag ember mezfíze földre akarván menni, drágalátos kertjét reá bízá az ő szolgái között egy bénára és egy vakra, hogy őríznék.

25 Választá pedig őrízőül a bénát és vakot azért, hogy a szolgák maguk fe teheffenek kárt a kert ritka gyümölcsében.

26 De a fokon hív két szolga roffz és hűtelen vala: a jószemű béma útba igazítja vala az éplábu vakot, hogy merre vagyon a legszebb

Div

és leg-

és legjobb gyümölcs; és ezenképpen föllakának mindent egybe.

27 Így lőn, hogy a gazdag ember megjövén, üreffen találá az ő kertjét és nem vala részé a drága gyümölcsben.

28 Mire monda a gazdag ember: Gonofz és hűségtelen fíolgák, kifosztottátok az én kertemet és elprédáltátok az én gyümölcsömet.

29 Szóla ekkor a béna: Uram, hogyan tettem volna, én nyomorék, mikor nem bírok mozdulni.

30 És fízóla a vak: Uram, nem látok, hogyan találhattam volna meg, én világtalan, a te gyümölcsödöt?

31 Monda pedig ekkor a gazdag ember; Vak, vedd hátadra a bénát, ti pedig porofízlók csapdoffátok meg őket korbácsokkal, de úgy, hogy mind a kettőt egyetemben érje a fegyelem és mind a kettőnek eggyképpen fájjon a verés.

32 Megfízólala erre Jézus és kérdezé: Mondjátok

játok meg nekem: hogyan teremtetett az első ember ez világra?

33 Felelének pedig az írástudók: Kicsoda nem tudja azt? Az Isten megformálá Ádámot agyagból és reá lehelvén, támasztá őtet életre.

34 Mire szóla Jézus: Bizony mondom néktek, az Atya lelke vagyon a mi testünkben.

35 A halálban széjjeltöretik a mi lelkünknek edénnye és visszafármazik a porba, ahonnan vétetett.

36 Mert alávaló és csekély a mi testünk, ki a fárból való, de méltó a mi lelkünk, ki az Atyától való.

37 Kicsoda hallotta valaha, hogy a szolga parancsolna az ő fejedelmének és hogy a hitványt uralná a hatalmas?

38 A léleknek jó és gonosz tudása fzerint cseleklzen a test; magától nem indul fönmire, mert üres és halott a lélek nélkül.

39 A pufztulásban és férgeknek adatott testen a halálnak utánna legott nem bírálkodik

Dv

az

az Isten, hanem az örökkévaló lelket ítéli meg az ő irgalmassága és az ő haragja szerint.

40 Ez léfzen az emberrel, miután meghala.

41 De az Atya az napon, mikor ítélni fog eleveneket és holtakat, nagyra méltatja a porba veszett testet is és dicsőfégeffen föltámasztja halálából örök életre.

42 Álmélkodának pedig mindnyájan, akik őtet hallgatják vala, az ő értelmén és az ő feleletén.

43 És minekutánna őtet látták volna az ő füzülei, elálmélkodának, és monda néki az ő anyja: Fiam, mért cselekedtél így mi velünk? Imé a te atyád és én nagy bánattal keressük vala tégedet.

44 És monda nekik Jézus: Mi dolog, hogy engemet kerestek vala? avvagy nem tudjátok-é, hogy azokban kell nékem foglalatofnak lennem, mellyek az én Atyámnak dolgai.

45 De ők nem érték a beszédeket, melyeket ő nekik szóla.

46 És aláméne vele, és méne Názáretbe és en-

és engedelmes vala nékik; és az ő anyja mindezeket elméjében tartja vala.

47 Jézus pedig gyarapodik vala bölcsességben, testjének állapotjában és Isten s emberek előtt való kedvességben.

A MI URUNK JÉZUS
KRISZTUS GYERMEKSÉGÉRŐL ÍROTT
könyvnek vége.





Ez könyvet nyomtatta
a Pallas társaság betűivel és sajtóján
PUSZTAI FERENC, BUDAPESTEN
karácsony havában, a mi
ÜDVÖZITŐ URUNK JÉZUS KRISZTUS
SZÜLETÉSÉNEK UTÁNNA
ezer nyolc száz kilencven ötödik
ESZTENDŐBEN.



